

ADRAN 6: TEGWCH Â CHYFRANWYR A CHYDSYNIAD

6.1 Cyflwyniad

6.2 Atgyfeiriadau Gorfodol

6.3 Canllawiau

- Cyfranwyr a Chydsyniad ar sail Gwybodaeth
- Dod o hyd i Gyfranwyr
- Diogelwch a Lles Cyfranwyr
- Bygwth a Bychanu
- Rhaglenni Gemau, Cwisiau, Sioeau Talentau a Rhaglenni sy'n Cynnig Cyfleoedd Newid Bywyd
- Golygu Teg
- Anhysbysrwydd
- Cyfranwyr, Cytundebau Mynediad, Ffurflenni Indemnio ac Annibyniaeth Olygyddol
- Hawl i Ymateb
- Gwrthod Cymryd Rhan
- Twyllo
- Portreadu Pobl Go Iawn mewn Drama

6.1 CYFLWYNIAD

Mae'r BBC yn ceisio bod yn deg â phawb – yn deg â'n cynulleidfaoedd, yn deg â'n cyfranwyr a'n cyfranwyr dichonol, yn deg â ffynonellau ac yn deg â'r rheini y mae ein hallbwn yn eu trafod. Dylai ein cynnwys gael ei seilio ar barch, didwylledd a gonestrwydd¹. Mae Cod Darlledu Ofcom hefyd yn gosod rhwymedigaeth arnom i 'osgoi trin unigolion neu gyrrff yn anghyfiawn neu'n annheg mewn rhaglenni'.²

Mae rhan helaeth o'r adran hon yn ymdrin â'r broses o recriwtio'r rheini sy'n cymryd rhan neu rhai sy'n ymwneud fel arall â'n cynnwys, a dylid ei hystyried ochr yn ochr ag Adran 7 Preifatrwydd: Preifatrwydd a Chydsyniad.

Bydd anghywirdeb sylweddol yn y ffordd o gyfeirio at bobl neu o roi sylw iddynt yn gallu creu'r perygl o achosi annhegwch. Mae hyn yn berthnasol nid yn unig i allbwn ffeithiol (er enghraifft, wrth gyfleu barn pobl eraill a gwybodaeth amdanynt) ond hefyd i ddramâu sy'n portreadu pobl neu sefydliadau go iawn. Felly, dylid darllen yr adran hon o'r Canllawiau ar y cyd ag Adran 3: Cywirdeb.

Byddwn yn agored, yn onest, yn ddidwyll ac yn deg yn ein hymwneud â ffynonellau, cyfranwyr, cyfranwyr dichonol a chynulleidfaoedd oni bai fod budd clir i'r cyhoedd o wneud fel arall, neu os oes angen i ni ystyried materion fel materion cyfreithiol, diogelwch, neu gyfrinachedd.

Fel arfer dylem geisio cydsyniad ar sail gwybodaeth gan ein cyfranwyr. Dylid rhoi gwybodaeth briodol i unigolion a sefydliadau am natur arfaethedig a chyd-destun eu cyfraniadau cyn iddynt gymryd rhan oni bai fod cyfiawnhad golygyddol dros fynd ymlaen heb gael cydsyniad ganddynt.

¹ Yr adrannau o God Darlledu Ofcom sy'n ymwneud â hyn yw 7: Tegwch ac 8: Preifatrwydd.

² Rheol 7.1, Cod Darlledu Ofcom

ADRAN 6: TEGWCH Â CHYFRANWYR A CHYDSYNIAD

Pan fydd ein hallbwn yn cynnwys honiadau o ddrwgweithredu, anghyfiawnder neu anghymhwysra neu'n cyflwyno beirniadaeth gref a niweidiol am unigolyn neu sefydliad y gellir ei adnabod, dylid rhoi hawl i ymateb fel arfer i'r rheini sy'n cael eu beirniadu, oni bai fod cyfiawnhad golygyddol dros fynd ymlaen hebdo.

Rhaid i ni arfer gofal dyladwy am ein cyfranwyr neu'n cyfranwyr dichonol, yn ogystal â'n ffynonellau, a all brofi niwed neu ofid o ganlyniad i'w cyfraniad. Gofal dyladwy yw lefel y gofal sy'n briodol i'r amgylchiadau neilltuol a phenodol. Rhaid i ni farnu ar hyn gan ystyried y cynnwys golygyddol, natur a graddau'r ymwneud gan yr unigolyn a'i statws cyhoeddus, ynghyd â ffactorau perthnasol eraill fel risgiau i ddiogelwch ac a yw'r unigolyn yn agored i niwed.

6.2 ATGYFEIRIADAU GORFODOL

(Mae Atgyfeiriadau Gorfodol yn rhan o system rheoli golygyddol y BBC. Maent yn rhan hanfodol o'r broses i sicrhau cydymffurfiaeth a rhaid cadw atynt.)

Atgyfeirio i'r Cyfarwyddwr Polisi a Safonau Golygyddol

6.2.1 Lle'r ydym yn bwriadu darlledu honiad difrifol heb gynnig cyfle i ymateb, rhaid atgyfeirio'r bwriad i sylw ffigwr golygyddol uwch neu, yn achos cwmnïau cynhyrchu annibynnol, i'r golygydd comisiynu, ac i'r Cyfarwyddwr Polisi a Safonau Golygyddol.

(Gweler 6.3.41)

6.2.2 Rhaid i unrhyw gynnig i greu gwefan neu gyfrif cyfryngau cymdeithasol sy'n ymddangos ei fod heb gysylltiad â'r BBC gael ei atgyfeirio i sylw ffigwr golygyddol uwch ac i'r Cyfarwyddwr Polisi a Safonau Golygyddol.

(Gweler 6.3.48)

6.2.3 Os oes bwriad i bortreadu person go iawn mewn ffordd arwyddocaol mewn drama yn groes i ddymuniadau'r unigolyn sydd i'w bortreadu neu berthnasau agos i'r unigolyn sy'n fyw, rhaid ei atgyfeirio i sylw'r Cyfarwyddwr Polisi a Safonau Golygyddol i'w gymeradwyo cyn ymrwymo i'r cynhyrchiad.

(Gweler 6.3.51)

Atgyfeiriadau Eraill

6.2.4 Rhaid atgyfeirio geiriad arfaethedig yr holl apeliadau ysgrifenedig am gyfranwyr, yn cynnwys y rheini ar gyfer rhaglenni adloniant, i sylw ffigwr golygyddol uwch neu, yn achos cwmnïau cynhyrchu annibynnol, i'r golygydd comisiynu.

(Gweler 6.3.16)

6.2.5 Rhaid atgyfeirio pob cytundeb am fynediad, ffilmio neu recordio i ffigwr golygyddol uwch neu, yn achos cwmnïau cynhyrchu annibynnol, i'r golygydd comisiynu, a ddylai hefyd ymgynghori â'r tîm Polisi Golygyddol os yw'r geiriad arfaethedig yn peryglu annibyniaeth neu uniondeb golygyddol y BBC. Os ydyw, rhaid i'r cynhyrchiad beidio â mynd ymlaen.

ADRAN 6: TEGWCH Â CHYFRANWYR A CHYDSYNIAD

(Gweler 6.3.34)

6.2.6 Rhaid trafod unrhyw geisiadau gan feysydd allbwn y tu allan i BBC News am gyfweiliadau ag aelodau o'r Teulu Brenhinol, neu am ymddangosiadau dethol ganddynt, â Swyddog Cyswllt Brenhinol y BBC.

(Gweler 6.3.35)

6.2.7 Rhaid atgyfeirio unrhyw gynnig i dwyllo cyfrannwr i allbwn newyddion neu ffeithiol i ffigwr golygyddol uwch neu, yn achos cwmnïau cynhyrchu annibynnol, i'r golygydd comisiynu. Rhaid ymgynghori hefyd â'r tîm Polisi Golygyddol.

(Gweler 6.3.44)

6.2.8 Rhaid atgyfeirio unrhyw gynnig i dwyllo cyfrannwr i ddibenion comedi neu adloniant, pa un a yw yn llygad y cyhoedd neu beidio, i ffigwr golygyddol uwch neu, yn achos cwmnïau cynhyrchu annibynnol, i'r golygydd comisiynu. Rhaid ymgynghori hefyd â'r tîm Polisi Golygyddol.

(Gweler 6.3.47)

6.2.9 Os bydd unrhyw un yn ymyrryd i lywio cwrs trafodaeth ar-lein neu ar y cyfryngau cymdeithasol at un o ddibenion y BBC, heb ddatgelu ei gysylltiad â'r BBC, rhaid iddo weithredu er budd y cyhoedd a rhaid iddo atgyfeirio'r mater i ffigwr golygyddol uwch neu, yn achos cwmnïau cynhyrchu annibynnol, i'r golygydd comisiynu. Yn yr achosion mwyaf difrifol, rhaid atgyfeirio'r mater hefyd i'r Cyfarwyddwr Polisi a Safonau Golygyddol.

(Gweler 6.3.49)

6.2.10 Rhaid atgyfeirio unrhyw gynnig i fynd i mewn i wlad mewn ffordd sy'n osgoi cyfyngiadau fisa ar gyfer y rheini sy'n cynhyrchu cynnwys y BBC i ffigwr golygyddol uwch neu, yn achos cwmnïau cynhyrchu annibynnol, i'r golygydd comisiynu, a all ymgynghori â'r Cyfarwyddwr Polisi a Safonau Golygyddol.

(Gweler 6.3.50)

6.3 CANLLAWIAU

Cyfranwyr a Chydsyniad ar sail Gwybodaeth³

6.3.1 Dylem drin ein cyfranwyr yn onest a gyda pharch. Byddwn yn cyflawni ein hymrwymiad i degwch fel arfer drwy sicrhau bod pobl yn rhoi 'cydsyniad ar sail gwybodaeth' cyn iddynt gymryd rhan. Ystyr 'cydsyniad ar sail gwybodaeth' yw y dylai cyfranwyr gael y wybodaeth sydd ei hangen i wneud penderfyniad rhesymedig i gymryd rhan. Weithiau, er budd y cyhoedd, gall fod yn briodol celu rhai mathau o wybodaeth.

(Gweler Adran 6 Tegwch â Chyfranwyr a Chydsyniad: 6.3.12)

³ Dyma ystyr 'cydsyniad ar sail gwybodaeth' i ddibenion y canllawiau hyn ac i reoleiddio cynnwys a ddarllidir. Nid yw'n fwriad iddo fod â'r un ystyr ag mewn cyfraith diogelu data.

ADRAN 6: TEGWCH Â CHYFRANWYR A CHYDSYNIAD

Cyn i unigolyn gymryd rhan (ac eithrio drwy gyfraniad bach fel un mewn vox pop neu pan fo'r pwnc yn un dibwys), dylem fel arfer ddweud wrth gyfranwyr ar adeg briodol:

- beth yw natur y cynnwys, hy beth sydd dan sylw a'i bwrpas
- pam y gofynnir iddynt gyfrannu i gynnwys y BBC, ble bydd yn ymddangos gyntaf a pha bryd, os yw'n hysbys
- natur eu hymwneud, er enghraifft, a fydd eu cyfraniad yn fyw neu wedi'i recordio a/neu ei olygu. Os yw'n cael ei recordio, dylem egluro nad oes sicrwydd y bydd yn cael ei ddefnyddio
- y meysydd y bydd yn cael eu holi yn eu cylch, a, pan fydd hynny'n berthnasol, natur cyfraniadau tebygol eraill
- y gall gwasanaethau eraill y BBC ddefnyddio eu cyfraniad, yn cynnwys ei aildefnyddio, ei archifo ar-lein ac ar y cyfryngau cymdeithasol
- y gall fod ar gael drwy'r byd ac am gyfnod amhenodol.

(Gweler Adran 13 Aildefnyddio, Ailfersiynu ac Argaeledd Parhaol: 13.3.11-13.3.18)

Pan fydd yn briodol, dylem hefyd egluro hawliau a rhwymedigaethau contractiol y cyfrannwr a'r BBC mewn perthynas â'r cyfraniad. Er enghraifft, rydym yn disgwyl i gyfranwyr fod yn onest, yn ddidwyll ac yn eirwir.

6.3.2 Ni ddylem wneud unrhyw ymrwymiad i gyfrannwr na allwn ei gadw.

6.3.3 Bydd yn deg bod pobl sydd wedi'u recordio'n cyflawni neu'n cyfaddef i drosedd neu ymddygiad gwrthgymdeithasol yn gallu disgwyl llai o ran preifatrwydd (gan y bydd budd y cyhoedd⁴ mewn datgelu ymddygiad o'r fath yn bwysicach), felly ni ofynnir iddynt am gydsyniad fel arfer. Ni ddylem gelu pwy ydynt ychwaith, oni bai fod cyfiawnhad golygyddol dros wneud hynny neu ei bod yn angenrheidiol gwneud hynny yn ôl y gyfraith.

(Gweler Adran 7 Preifatrwydd: 7.1 ac Adran 9 Plant a Phobl Ifanc fel Cyfranwyr: 9.3.24)

6.3.4 Gellir cael achlysuron pan fydd pobl yn cael eu trafod neu pan fyddant yn destun cyfeiriad neu'n ymddangos mewn deunydd heb iddynt wybod neu gydsynio. Gallant fod yn ffigyrau cyhoeddus neu'n unigolion preifat a gall y deunydd gynnwys ffotograffau, fideos a gohebiaeth lle maent yn ymddangos. Dylem fod yn deg ac yn gywir wrth bortreadu'r bobl hyn a pharchu eu disgwyliadau teg o ran preifatrwydd.

(Gweler Adran 7 Preifatrwydd: 7.1)

6.3.5 Fel arfer dylem roi gwybod i gyfranwyr am newidiadau sylweddol mewn rhaglen neu gynnwys arall wrth iddo ddatblygu os gellir credu'n rhesymol bod newidiadau o'r fath wedi newid y wybodaeth sy'n sail i'w cydsyniad. Gall newidiadau o'r fath gynnwys teitlau rhaglen (er enghraifft, lle maent yn newid canfyddiad y gynulleidfa o'r cynnwys neu'r cyfranwyr), newidiadau mewn cyfraniadau sylweddol eraill, newidiadau sylweddol yn y dyddiad darlledu

⁴ Gweler Adran 1 Safonau Golygyddol y BBC: 1.3 Budd y Cyhoedd.

ADRAN 6: TEGWCH Â CHYFRANWYR A CHYDSYNIAD

neu gyhoeddi, neu unrhyw beth sy'n effeithio'n sylweddol ar y cyd-destun y bydd y cyfraniad yn ymddangos ynddo.

(Gweler Adran 6 Tegwch â Chyfranwyr a Chydsyniad: 6.3.11)

Cael Cydsyniad

6.3.6 Byddwn yn cael cydsyniad gan ein cyfranwyr mewn amrywiaeth o ffyrdd, yn dibynnu ar amgylchiadau eu cyfraniad. Lle bynnag y bo modd, dylem gael cydsyniad ar ffurf y gellir ei phrofi a all gynnwys ffurflen gydsynio, neges e-bost, recordiad o gadarnhad gan y cyfrannwr ei fod yn deall natur yr allbwn ac yn fodlon cymryd rhan, neu nodyn a wnaed ar y pryd o'r sgwrs lle trafodwyd cysyniad.

Mewn llawer achos bydd cyfranwyr yn rhoi eu cydsyniad drwy wneud dim ond cytuno i gael eu recordio ar gyfer y radio neu'r teledu neu i gyfrannu ar-lein. Er enghraifft, bydd hyn yn berthnasol fel arfer i'r rheini a gyfwelir ar fyr rybudd ar gyfer unrhyw un o'n gwasanaethau, yn cynnwys pobl yn y newyddion a phobl sy'n cymryd rhan mewn vox pop.

Wrth weithio ar gynyrchiadau tymor hir neu gyda chyfranwyr sy'n agored i niwed, bydd cydsynio yn broses barhaus a dylid gofyn am gydsyniad bob tro y disgwylir cael cyfraniad.

Bydd amgylchiadau hefyd weithiau pan fydd cyfranwyr yn rhoi cydsyniad geiriol ar ddechrau'r prosiect a lle mae eu cydsyniad parhaus yn oblygedig drwy gydol eu cysylltiad â gwneud y rhaglen.

(Gweler y Cyfarwyddyd ar-lein: Cydsyniad ar sail Gwybodaeth)

6.3.7 Ni ddylem ddibynnu fel arfer ar drydydd parti i gael cydsyniad gan oedolyn cyfrifol. Weithiau gall fod yn briodol cysylltu â chyfrannwr dichonol drwy drydydd parti yn y lle cyntaf, er enghraifft, wrth ddelio â phobl sy'n agored i niwed, rhai mewn profedigaeth neu mewn amgylchiadau sensitif eraill.

(Gweler Adran 7 Preifatrwydd: 7.3.43)

6.3.8 Ar gyfer cyfraniadau mwy sylweddol, gallwn ofyn weithiau i gyfranwyr lofnodi ffurflen gydsynio safonol neu gcontract manwl sy'n ffurfioli telerau eu hymwneud â ni. Gall gynnwys datganiadau o fuddiannau personol neu fanylion am wybodaeth a all ddwyn anfri ar y BBC.

6.3.9 Mae'n bosibl na fydd pobl ifanc ac oedolion agored i niwed bob amser mewn sefyllfa i allu rhoi cydsyniad ar sail gwybodaeth. Mae pobl agored i niwed yn cynnwys y rheini sydd ag anawsterau dysgu neu fathau o ddementia, rhai mewn profedigaeth, a phobl sy'n sâl neu'n derfynol wael. Mewn achosion o'r fath, rhywun dros 18 oed sydd â'r prif gyfrifoldeb am ofalu amdanynt a ddylai roi cydsyniad ar eu rhan fel arfer, oni bai fod cyfiawnhad golygyddol am fynd ymlaen hebdo. Yn benodol, ni ddylem ofyn i rywun sydd ddim yn gallu rhoi cydsyniad drosto'i hun am ei farn am faterion sy'n debygol o fod y tu hwnt i'w allu i roi ateb priodol iddynt.

(Gweler Adran 9 Plant a Phobl Ifanc fel Cyfranwyr: 9.3.14-9.3.20)

(Gweler y Cyfarwyddyd ar-lein: Gweithio â Chyfranwyr Agored i Niwed neu Gyfranwyr sydd mewn Perygl o fod yn Agored i Niwed; ac Argyfyngau Meddygol)

ADRAN 6: TEGWCH Â CHYFRANWYR A CHYDSYNIAD

6.3.10 Wrth gasglu gwybodaeth bersonol am gyfranwyr, rhaid i ni sicrhau ei bod yn cael ei phrosesu'n unol â Llawlyfr Diogelu Data y BBC. Fel arfer ni ddylid rhannu data personol o fewn neu'r tu allan i'r BBC heb gael cydsyniad. Mae cwmnïau cynhyrchu annibynnol yn gyfrifol am gydymffurfio â'u polisiâu eu hunain ar ddiogelu data ac am gyflawni eu rhwymedigaethau o dan ddeddfwriaeth diogelu data.

(Gweler Adran 7 Preifatrwydd: 7.3.47-7.3.52 ac Adran 6 Tegwch â Chyfranwyr a Chydsyniad: 6.3.6)

Tynnu Cydsyniad yn Ôl

6.3.11 Pan fydd cyfrannwr wedi rhoi cydsyniad ar sail gwybodaeth i gymryd rhan mewn rhaglen, ni fyddwn fel arfer yn tynnu ei gyfraniad yn ôl cyn ei ddarlledu, ond dylem wrando'n ofalus ar unrhyw wrthwynebiad rhesymol. Gellir cael eithriadau, er enghraifft, lle'r ydym o dan rwymedigaethau contractiol, lle mae amgylchiadau personol yr unigolyn dan sylw wedi newid yn sylweddol neu lle cafwyd newidiadau mawr yn y cyd-destun y mae ei gyfraniad i gael ei ddefnyddio ynddo.

(Gweler Adran 6 Tegwch â Chyfranwyr a Chydsyniad: 6.3.5)

(Gweler y Cyfarwyddyd ar-lein: Cydsyniad ar sail Gwybodaeth)

Dod o hyd i Gyfranwyr

6.3.12 Dylem gynnal gwiriadau i gadarnhau pwy yw ein cyfranwyr ac osgoi cael ein twyllo, neu ein camarwain fel arall gan westeion cyson. Dylai natur y gwiriadau hyn fod yn briodol i natur a phwysigrwydd eu cyfraniad, y cynnwys a'r genre.

Dylem ystyried a yw'n briodol cynnal gwiriadau mwy manwl am bobl sy'n brif destun i'r allbwn neu sy'n gwneud cyfraniad sylweddol iddo. Gall hyn gynnwys gofyn am gyfuniad o'r canlynol:

- tystiolaeth ddogfennol i gadarnhau pwy ydynt a dangos bod eu stori neu eu cymwysterau a'u profiad yn ddilys
- cadarnhad gan bobl heblaw'r rheini a awgrymwyd gan y cyfrannwr
- datganiad gan y cyfrannwr o wybodaeth bersonol a all ddwyn anfri ar y BBC.

Mae'n bosibl y byddwn yn gofyn i rai cyfranwyr gwblhau gwiriad cofnod troseddol.

(Gweler Adran 6 Tegwch â Chyfranwyr a Chydsyniad: 6.3.1-6.3.2)

6.3.13 Ni ddylem ddefnyddio asiantaethau neu wefannau trydydd parti sy'n delio ag actorion a pherfformwyr i ddod o hyd i bobl i siarad am faterion y tu allan i'w proffesiwn neu eu profiad penodol heblaw wrth chwilio am gystadleuwyr neu gynulleidfaoedd ar gyfer rhaglenni adloniant.

ADRAN 6: TEGWCH Â CHYFRANWYR A CHYDSYNIAD

Apelio am Gyfranwyr

6.3.14 Pan fyddwn yn hysbysebu am gyfranwyr neu'n apelio amdanynt yn ystod rhaglenni, rhaid i ni eirio'r negeseuon yn ofalus i osgoi dwyn anfri ar y BBC. Er mwyn cael cyfranwyr priodol, mae'n bosibl y bydd angen targedu hysbysebion yn ofalus.

6.3.15 Mae peryglon ynghlwm â hysbysebu neu apelio am gyfranwyr drwy'r cyfryngau cymdeithasol neu adnoddau eraill ar y Rhyngwlad. Dylid cynnal gwiriadau priodol i atal ymgeiswyr anaddas neu anonest.

6.3.16 Rhaid atgyfeirio geiriad arfaethedig pob apêl ysgrifenedig am gyfranwyr, yn cynnwys y rheini ar gyfer rhaglenni adloniant, i sylw ffigwr golygyddol uwch neu, yn achos cwmnïau cynhyrchu annibynnol, i'r golygydd comisiynu.

6.3.17 Wrth bostio ar wefannau neu ar y cyfryngau cymdeithasol i ddod o hyd i gyfranwyr neu ddeunydd ymchwil, dylem ddangos fel arfer ein bod yn gweithio i'r BBC a defnyddio cyfeiriad busnes lle mae manylion cyswllt yn cael eu darparu.

(Gweler Adran 6 Tegwch â Chyfranwyr a Chydsyniad: 6.3.44)

Diogelwch a Lles Cyfranwyr

6.3.18 Ni ddylem achosi risg arwyddocaol i iechyd a diogelwch cyfranwyr nag unrhyw un arall sy'n cymryd rhan.

6.3.19 Rhaid i ni arfer gofal dyladwy am ein cyfranwyr neu gyfranwyr dichonol, yn ogystal â'n ffynonellau, a all brofi niwed neu ofid o ganlyniad i'w cyfraniad i'n hallbwn. Fodd bynnag, mae'n bosibl y bydd ein dyletswydd o ofal yn amrywio yn achos ffigyrau sy'n atebol i'r cyhoedd sy'n cyfrannu i'n hallbwn, neu pan fyddwn yn gohebu ar ddigwyddiadau cyhoeddus, fel achosion llys neu drafodion seneddol.

6.3.20 Cyn gofyn i gyfranwyr gymryd rhan mewn gweithgareddau a all beri risg arwyddocaol iddynt, rhaid i ni ddilyn y weithdrefn asesu risg briodol. O fewn y BBC, mae cyngor ar gael gan BBC Safety. Mae cwmnïau cynhyrchu annibynnol yn gyfrifol am eu prosesau asesu risg eu hunain. Lle bo'n briodol, gallwn ofyn i gyfranwyr gymryd profion ffitrwydd a gwiriadau seicolegol. Rhaid i gyfranwyr gydsynio i'r camau hynny y credwn eu bod yn briodol a rhaid disgrifio unrhyw risgiau mewn ysgrifen.

6.3.21 Rhaid i ni sicrhau na fyddwn yn cymell cyfranwyr i'w rhoi eu hunain mewn perygl wrth gasglu deunydd a allai fod at ein defnydd ni.

6.3.22 Mae'n bosibl y bydd angen i ni gymryd camau ymarferol i amddiffyn cyfranwyr neu ffynonellau mewn gwledydd tramor rhag sgil-ffeithiau yn eu gwledydd eu hunain, o ganlyniad i gymryd rhan yn ein hallbwn. Gall gwefannau trydydd parti atgynhyrchu ein cynnwys yn fyd-eang heb i ni gael gwybod neu roi ein cydsyniad.

Bygwth a Bychanu

ADRAN 6: TEGWCH Â CHYFRANWYR A CHYDSYNIAD

6.3.23 Rhaid i ni drin ein cyfranwyr a'n cyfranwyr dichonol gyda pharch. Rhaid i ni beidio â bygwth ein cyfranwyr, eu bychanu nac ymddwyn yn ymosodol tuag atynt yn ddiangen, un ai i gael cydsyniad ganddynt neu wrth iddynt gymryd rhan yn ein hallbwn.

(Gweler Adran 5 Niwed a Thramgwydd: 5.3.32)

Rhaglenni Gemau, Cwisiau, Sioeau Talentau a Rhaglenni sy'n Cynnig Cyfleoedd Newid Bywyd

6.3.24 Mae canllawiau ar degwch â'r rheini sy'n cyfrannu ac yn cymryd rhan yn y genres hyn yn Adran 17, Cystadlaethau, Pleidleisiau a Rhyngweithio.

(Gweler Adran 17 Cystadlaethau, Pleidleisiau a Rhyngweithio 17.3.30-17.3.42)

Golygu Teg

6.3.25 Dylai'r cynnwys terfynol fod yn bortread teg o'r hyn a ddywedodd ac a wnaeth y cyfrannwr ac ni ddylid cambortreadu ei gyfraniad.

Anhysbysrwydd

6.3.26 Weithiau ni fydd gwybodaeth ar gael er budd y cyhoedd heblaw drwy ffynonellau neu gyfranwyr sy'n ei darparu ar sail 'answyddogol' neu anhysbys.

Pan fydd hynny'n ymarferol, cyn cytuno i gadw ffynhonnell yn anhysbys, dylid atgyfeirio'r mater i ffigwr golygyddol uwch neu, yn achos cwmnïau cynhyrchu annibynnol, i'r golygydd comisiynu a fydd efallai yn ymgynghori â'r tîm Polisi Golygyddol. Dylid ystyried a ddylid caniatáu anhysbysrwydd a sut mae sicrhau hynny.

Ni ddylid cynnig anhysbysrwydd oni bai fod cyfiawnhad golygyddol dros wneud hynny. Pan fyddwn yn caniatáu anhysbysrwydd i gyfrannwr neu ffynhonnell fel amod am gymryd rhan, rhaid i ni gytuno ar raddau'r anhysbysrwydd y byddwn yn ei roi. Er mwyn gwneud hynny, bydd angen i ni ddeall pwy y mae'r cyfrannwr yn dymuno bod yn anhysbys iddo a pham. Mae'n bosibl mai digon fydd sicrhau nad yw'n hawdd i'r cyfrannwr neu'r ffynhonnell gael ei adnabod gan y cyhoedd, neu efallai y bydd am gael ei gelu rhag ei adnabod hyd yn oed gan ffrindiau agos ac aelodau o'i deulu. Dylem gadw cofnod o sgysiau â ffynonellau a chyfranwyr am anhysbysrwydd.

(Gweler Adran 3 Cywirdeb: 3.3.15 a 3.3.18)

6.3.27 Rhaid i ni sicrhau wrth addo anhysbysrwydd ein bod mewn lle i gadw'r addewid honno, gan ystyried y goblygiadau o ofyniad mewn unrhyw orchymyn llys dichonol am ddatgelu deunydd sydd heb ei ddarlledu. Pan fydd anhysbysrwydd yn hanfodol, ni ddylid dangos pwy yw'r cyfrannwr neu'r ffynhonnell mewn unrhyw ddogfen, ffeil gyfrifiadurol, neu gofnod arall. Mae hyn yn cynnwys llyfrau nodiadau, gwaith papur gweinyddol, dyfeisiau electronig, yn ogystal â deunydd fideo a chlywedol.

6.3.28 Er mwyn celu pwy yw rhywun yn effeithiol, mae'n bosibl y bydd angen gwneud mwy na sicrhau na ellir adnabod yr wyneb. Mae'n bosibl y bydd angen ystyried nodweddion gwahaniaethol eraill, yn cynnwys y gwallt, dillad, cerddediad a'r llais. Os yw'n hanfodol bod yn anhysbys, fel arfer dylem wneud lluniau yn aneglur, yn hytrach na'u picselu, a defnyddio

ADRAN 6: TEGWCH Â CHYFRANWYR A CHYDSYNIAD

llais rhywun arall yn y cyfraniad yn hytrach nag ystumio llais y cyfrannwr yn dechnegol, gan fod modd dadwneud y picseu ac unrhyw ystumio technegol. Mae'n bwysig hysbysu cynulleidfaoedd fod cyfraniad wedi'i ail-leisio.

6.3.29 Er mwyn osgoi unrhyw berygl o adnabod rhywun drwy 'ddod â'r darnau at ei gilydd' (hynny yw, datgelu nifer o eitemau gwybodaeth mewn geiriau neu ddelweddau y gellir eu casglu at ei gilydd i adnabod yr unigolyn), mae hefyd yn bosibl y bydd angen cynnwys y canlynol, er enghraifft, yn ein haddewidion o anhysbysrwydd: ystyried y ffordd y caiff y cyfrannwr neu'r ffynhonnell eu disgrifio; gwneud rhifau tai yn aneglur; dileu rhai eitemau gwybodaeth drwy olygu (o eiriau'r cyfrannwr neu eraill) a gofalu peidio â datgelu'n union lle mae cartref cyfrannwr. Mae'n bwysig nodi y bydd yr angen i osgoi 'ddod â'r darnau at ei gilydd' i adnabod cyfrannwr yn galw mewn rhai amgylchiadau am ystyried gwybodaeth sydd eisoes yn gyhoeddus.

6.3.30 Mae'n bosibl y bydd angen i ni gelu hunaniaeth cyfranwyr mewn gwledydd tramor i gyflawni ein rhwymedigaethau o ran anhysbysrwydd neu os yw eu diogelwch yn y fantol. Mae gwefannau trydydd parti weithiau'n atgynhyrchu ein cynnwys drwy'r byd heb i ni wybod neu roi ein cydsyniad felly ni ellir gwarantu na fydd cyfraniad yn cael ei weld mewn gwledydd penodol.

(Gweler y Cyfarwyddyd ar-lein: Anhysbysrwydd)

Pobl â Hawl Gyfreithiol i Anhysbysrwydd

6.3.31 Mae hawl gydol oes gan ddioddefwyr a dioddefwyr honedig rhai troseddau, yn cynnwys treisio a'r rhan fwyaf o droseddau ag elfen rywiol iddynt, i beidio â chael eu hadnabod fel dioddefwyr y troseddau hynny. Mae'r hawl hon yn bodoli pa un a yw'r heddlu wedi'i hysbysu am y trosedd honedig neu beidio. Mae'r rheini sydd wedi dioddef, neu sy'n honni eu bod wedi dioddef, anffurfio organau cenhedlu benywod, priodas dan orfod a masnachu pobl hefyd â hawl awtomatig i fod yn anhysbys yn ôl y gyfraith yng nghyswllt y troseddau honedig hynny. Bydd angen cymryd gofal arbennig o ran adnabod rhywun drwy 'ddod â darnau at ei gilydd' mewn achosion lle mai aelodau o deulu'r dioddefwr sy'n cael eu cyhuddo o droseddau. Mae unigolion sy'n 16 oed ac yn hŷn yn gallu ildio eu hawl i anhysbysrwydd, ond rhaid iddynt wneud hynny mewn ysgrifen. Mae rhagor o gyngor ar gael gan y tîm Cyngor Cyfreithiol Rhaglenni.

Mae gan athrawon hefyd hawl gydol oes i fod yn anhysbys os ydynt wedi cael eu cyhuddo o drosedd yn erbyn disgybl cofrestredig yn eu hysgol. Gellir codi'r anhysbysrwydd yng nghyswllt honiad o'r fath neu ei ddileu o dan nifer o amgylchiadau, gan gynnwys os bydd yr athro'n cael ei gyhuddo o'r drosedd dan sylw. Gall yr athro hefyd ildio ei hawl i anhysbysrwydd yn ysgrifenedig.

Mae mwy o gyngor ar gael gan y tîm Cyngor Cyfreithiol Rhaglenni. Mae'n bosibl y bydd y sefyllfa'n wahanol yn yr Alban ac mae cyngor ar gael gan y Cyfarwyddwr Cyfreithiol, yr Alban.

Cyfranwyr, Cytundebau Mynediad, Ffurflenni Indemnïo ac Annibyniaeth Olygyddol

6.3.32 Weithiau bydd cyfranwyr yn gofyn am gael rhagolwg ar eu cyfraniadau. Nid ydym yn caniatáu dangos rhagolwg o'n cynnwys fel arfer. Lle mae rhesymau golygyddol neu

ADRAN 6: TEGWCH Â CHYFRANWYR A CHYDSYNIAD

gyfreithiol dros gytuno i ddangos rhagolwg, rhaid i ni fod yn glir o dan ba delerau y mae'n cael ei gynnig. Fel arfer bydd yn briodol gwneud hyn mewn ysgrifen ymlaen llaw. Dylem ei gwneud yn glir y byddwn yn cadw rheolaeth olygyddol ac y bydd unrhyw newidiadau a wneir ar ôl dangos rhagolwg yn ymwneud yn llwyr fel arfer â chywiro materion ffeithiol y cytunwyd eu bod yn anghywir neu ymateb i bryderon rhesymol ynghylch lles plant, pobl ifanc ac oedolion agored i niwed, diogelwch personol, diogelwch gwladol neu gyfrinachedd.

Weithiau bydd cyfranwyr yn ceisio gorfodi amodau arnom cyn cytuno i gymryd rhan. Rhaid i ni beidio ag ildio rheolaeth olygyddol. Mae'n bwysig bod unrhyw gytundeb contractiol â chyfrannwr, ei asiant, neu gwmni cynhyrchu yn caniatáu i ni ofyn y cwestiynau y byddai'n rhesymol i'n cynulleidfa eu disgwyl ac i ddweud y stori'n deg ac yn gywir.

Os bydd cyfrannwr yn gwrthod rhoi cyfweliad oni bai fod y cwestiynau'n cael eu cytuno'n llwyr ymlaen llaw neu fod pynciau penodol yn cael eu hepgor, rhaid i ni ystyried yn ofalus a yw'n briodol mynd ymlaen o gwbl. Os ydym yn penderfynu gwneud hynny, dylem ei gwneud yn glir fel arfer ar yr awyr o dan ba amodau y cafwyd y cyfweliad.

Cytundebau Mynediad

6.3.33 Mae nifer mawr o sefydliadau'n mynnu bod y BBC yn gwneud cytundebau ysgrifenedig yn gyfnewid am hwyluso mynediad i'w safleoedd neu at eu staff. Gall hyn fod yn ffordd ddefnyddiol o ffurfioli'r telerau ar gyfer rhoi cydsyniad am fynediad neu gyfraniadau eraill.

Fodd bynnag, mae'n bwysig sicrhau na fydd telerau unrhyw gytundeb yn amharu ar annibyniaeth olygyddol y BBC neu'n tanseilio ei uniondeb golygyddol. Er mwyn arfer rheolaeth olygyddol, mae'n ofynnol bod y BBC, neu gwmnïau cynhyrchu annibynnol sy'n cynhyrchu cynnwys i'r BBC, yn cadw'r hawl i recordio deunydd mor rhydd ag y gellir, a hefyd i olygu'n gywir, yn ddiuedd ac yn deg. Os gosodir amodau annerbyniol, rhaid i ni dynnu'n ôl o'r prosiect.

(Gweler y Cyfarwyddyd ar-lein: Cytundebau Mynediad a Ffurflenni Indemnïo)

6.3.34 Rhaid atgyfeirio pob cytundeb am fynediad, ffilmio neu recordio i ffigur golygyddol uwch neu, yn achos cwmnïau cynhyrchu annibynnol, i'r golygydd comisiynu, a ddylai hefyd ymgynghori â'r tîm Polisi Golygyddol os yw'r geiriad arfaethedig yn peryglu annibyniaeth neu uniondeb golygyddol y BBC. Os ydyw, rhaid i'r cynhyrchiad beidio â mynd ymlaen.

Cyfraniadau gan Aelodau o'r Teulu Brenhinol

6.3.35 Rhaid trafod ceisiadau gan feysydd allbwn sydd y tu allan i BBC News am gyfweliadau ag aelodau o'r Teulu Brenhinol, neu am ymddangosiadau dethol ganddynt, gyda Swyddog Cyswllt Brenhinol y BBC.

(Gweler Adran 13 Ailddefnyddio, Ailfersiynu ac Argaeledd Parhaol: 13.3.18)

Ffurflenni Indemnïo

6.3.36 Ffurflenni indemnïo yw'r cytundebau cyfreithiol a ddefnyddir gan sefydliad sy'n darparu cyfleuster i'r BBC i ddangos pwy fydd yn atebol os aiff rhywbeth o'i le – un ai yn

ADRAN 6: TEGWCH Â CHYFRANWYR A CHYDSYNIAD

ystod recordiad neu o ganlyniad i ddarllediad. Gallant fod yn ddogfennau ar wahân neu'n gymal indemnio mewn Cytundeb Mynediad ehangach. Dylid ymgynghori â chynghorydd Materion Busnes cyn cytuno ar gymal indemnio.

6.3.37 Mae'r BBC wedi cytuno ar ffurflen indemnio safonol â'r heddlu yng Nghymru a Lloegr. Dim ond os yw eu geiriad yn adlewyrchu'r hyn sydd yn ffurflen safonol y BBC y gall cynhyrchwyr cynnwys y mae heddluoedd yng Nghymru a Lloegr yn rhoi ffurflenni indemnio iddynt lofnodi ffurflenni o'r fath. Mae copiâu ohoni ar gael ar ffurf electronig ar wefan Canllawiau Golygyddol y BBC. Os bydd cynhyrchwyr cynnwys yn cael ffurflenni indemnio gan Heddlu'r Alban, dylent eu hatgyfeirio i sylw eu cynghorydd Materion Busnes cyn eu llofnodi.

(Gweler y Cyfarwyddyd ar-lein: Cytundebau Mynediad a Ffurflenni Indemnio)

Hawl i Ymateb

6.3.38 Pan fydd ein hallbwn yn cynnwys honiadau o ddrwgweithredu, anghyfiawnder neu anghymhwystra neu'n cyflwyno beirniadaeth gref a niweidiol o unigolyn neu sefydliad y gellir ei adnabod, y rhagdybiaeth yw y bydd y rheini a gaiff eu beirniadu yn cael cynnig hawl i ymateb, hynny yw, yn cael cyfle teg i ymateb i'r honiadau.

Yn ogystal â sicrhau tegwch, bydd yr ymateb i hawl i ymateb yn gallu helpu i sicrhau cywirdeb yn ein hallbwn.

Os nad yw unigolyn neu sefydliad wedi'i enwi, mae'n bosibl o hyd y bydd angen i ni roi prawf ar gywirdeb ein tystiolaeth gyda'r rheini a gafodd eu beirniadu.

Rhaid i ni sicrhau bod gennym gofnod o unrhyw gais am ymateb yn cynnwys dyddiadau, amseroedd, enw'r person y cysylltwyd ag ef a'r prif elfennau yn y sgwrs rhyngddynt.

6.3.39 Pan fydd yn gofyn am ymateb, dylid rhoi'r canlynol fel arfer i wrthrych yr honiadau:

- disgrifiad o'r honiadau sy'n ddigon manwl iddo allu rhoi ymateb ar sail gwybodaeth
- manylion am natur, fformat a chynnwys y rhaglen, yn cynnwys y teitl os yw'n arwyddocaol
- pa bryd ac ymhle y cyhoeddir y cynnwys am y tro cyntaf (os yw'n hysbys)
- cyfle priodol ac amserol i ymateb.

6.3.40 Mae'n bwysig bod unrhyw rannau o'r ymateb sy'n berthnasol i'r honiadau a ddarlledwyd yn cael eu portreadu'n deg a chywir a dylid eu darlledu neu eu cyhoeddi fel arfer o fewn neu ochr yn ochr â'r deunydd sy'n cynnwys yr honiadau.

Mae'n bosibl y bydd achlysuron pan fydd hyn yn amhriodol (er enghraifft, am resymau cyfreithiol, diogelwch neu gyfrinachedd). Mewn achosion o'r fath, dylid ymgynghori â ffigwr golygyddol uwch, neu olygydd comisiynu os mai cwmnïau cynhyrchu annibynnol sydd am ymgynghori. Gall fod yn briodol wedyn i ystyried a ddylid cynnig cyfle arall i ymateb ar ddyddiad diweddarach.

(Gweler Adran 7 Preifatrwydd: 7.3.35-7.3.38)

ADRAN 6: TEGWCH Â CHYFRANWYR A CHYDSYNIAD

6.3.41 Os ydym yn bwriadu darlledu honiad difrifol heb gynnig cyfle i ymateb, rhaid atgyfeirio'r bwriad i ffigwr golygyddol uwch neu, yn achos cwmnïau cynhyrchu annibynnol, i'r golygydd comisiynu, ac i'r Cyfarwyddwr Polisi a Safonau Golygyddol, a fydd yn ystyried:

- a oes cyfiawnhad dros ddarlledu'r honiad ar sail y budd i'r cyhoedd⁵
- a oes rhesymau da i gredu ei fod yn wir.

Byddai ein rhesymau dros benderfynu cyhoeddi'r wybodaeth heb ofyn am ymateb gan yr unigolion neu'r sefydliadau dan sylw yn gallu cynnwys y posibilrwydd o ymyrryd â thystion neu'r rheini y mae gennym ddyletswydd gofal tuag atynt, neu resymau cyfreithiol eraill.

(Gweler Adran 3 Cywirdeb: 3.3.18)

Gwrthod Cymryd Rhan

6.3.42 Mae hawl gan unrhyw un i wrthod cyfrannu i'n hallbwn ac nid oes angen crybwyll bod rhywun wedi gwrthod bob amser. Er hynny, ni ddylid caniatáu i'r ffaith fod unigolyn neu sefydliad wedi gwrthod cyfrannu fod yn rhwystr i ddangos cyfranwyr eraill sy'n dal barn wahanol, neu i ddangos yr allbwn ei hun.

6.3.43 Lle mae'n rhesymol i'n cynulleidfa ddisgwyl clywed gwrthddadleuon neu lle nad yw unigolyn, safbwynt neu sefydliad wedi'i gynrychioli, gall fod yn briodol egluro'r absenoldeb, yn enwedig os byddai'n annheg â'r cyfrannwr coll i beidio â gwneud hynny. Dylid geirio hyn yn deg. Dylem ystyried a oes modd cyfleu barn y cyfrannwr coll ar sail yr hyn rydym yn ei wybod eisoes.

(Gweler Adran 7 Preifatrwydd: 7.3.35-7.3.38 ac Adran 4 Didueddrwydd: 4.3.4-4.3.9)

Twyllo

6.3.44 Mewn cynnwys lle mae budd i'r cyhoedd⁶, gall fod yn dderbyniol i ni beidio â datgelu pwrpas llawn yr allbwn i gyfrannwr neu ffynhonnell neu sefydliad, neu greu persona ffug, neu gyfrif ffug ar y cyfryngau cymdeithasol. Nid yw twyllo o'r fath yn debygol o fod yn dderbyniol os oedd modd cael y deunydd mewn ffordd arall. Dylai fod y lleiaf sydd ei angen ac yn gymesur â'r pwnc dan sylw.

Rhaid atgyfeirio unrhyw gynnig i dwyllo cyfrannwr i allbwn newyddion neu ffeithiol i ffigwr golygyddol uwch neu, yn achos cwmnïau cynhyrchu annibynnol, i'r golygydd comisiynu. Rhaid ymgynghori hefyd â'r tîm Polisi Golygyddol.

(Gweler Adran 8 Gohebu ar Droseddu ac Ymddygiad Gwrthgymdeithasol: 8.3.14-8.3.18)

Allbwn Comedi ac Adloniant

6.3.45 Os yw'r twyllo i ddibenion comedi neu adloniant, fel herian i greu difyrrwch, dylai'r deunydd gael ei recordio ymlaen llaw fel arfer a rhaid cael cydsyniad unrhyw aelod o'r

⁵ Gweler Adran 1 Safonau Golygyddol y BBC: 1.3 Budd y Cyhoedd.

⁶ Gweler Adran 1 Safonau Golygyddol y BBC: 1.3 Budd y Cyhoedd.

ADRAN 6: TEGWCH Â CHYFRANWYR A CHYDSYNIAD

cyhoedd neu'r sefydliad sydd i gael ei enwi ynddo cyn ei ddarlledu. Os na ellir eu hadnabod, ni fydd angen cael cydsyniad cyn ei ddarlledu fel arfer oni bai fod y deunydd yn debygol o wneud rhywun yn destun gwawd i'r cyhoedd heb gyfiawnhad neu o beri gofid personol.

Ni ddylai'r twyllo fod â'r bwriad o fychanu a dylem ofalu nad ydym yn achosi gofid neu annifyrrwch i'r rheini sy'n gysylltiedig. Mae'n bosibl y bydd angen i ni ymgynghori â ffrindiau neu'r teulu i asesu'r risgiau cyn recordio.

(Gweler Adran 5 Niwed a Thramgwydd: 5.3.32 ac Adran 7 Preifatrwydd: 7.3.17-7.3.20)

6.3.46 Fel arfer ni fydd angen cael cydsyniad ymlaen llaw i ddarlledu deunydd sy'n cynnwys twyllo i ddibenion comedi neu adloniant sy'n ymwneud â'r rheini sydd yn llygad y cyhoedd oni bai fod y deunydd wedi'i recordio'n gudd neu ei fod yn debygol o wneud rhywun yn destun gwawd i'r cyhoedd heb gyfiawnhad neu o beri gofid personol.

6.3.47 Rhaid atgyfeirio unrhyw gynnig i dwyllo cyfrannwr i ddibenion comedi neu adloniant, pa un a yw yn llygad y cyhoedd neu beidio, i ffigwr golygyddol uwch neu, yn achos cwmnïau cynhyrchu annibynnol, i'r golygydd comisiynu, a rhaid iddo yntau ymgynghori â'r tîm Polisi Golygyddol.

Ar-lein

6.3.48 Rhaid i unrhyw gynnig i greu gwefan neu gyfrif cyfryngau cymdeithasol sy'n ymddangos ei fod heb gysylltiad â'r BBC gael ei atgyfeirio i sylw ffigwr golygyddol uwch a'r Cyfarwyddwr Polisi a Safonau Golygyddol, a fydd yn ystyried:

- a yw'r cynnig yn gymesur ac a oes cyfiawnhad golygyddol drosto
- pa fesurau y gellir eu cymryd i sicrhau na fydd y rheini y tu allan i'r gynulleidfa darged yn cael eu camarwain yn sylweddol, neu'n cael niwed arwyddocaol.

6.3.49 Os bydd unrhyw un yn ymyrryd i lywio cwrs trafodaeth ar-lein neu ar y cyfryngau cymdeithasol at un o ddibenion y BBC, heb ddatgelu ei gysylltiad â'r BBC, rhaid iddo fod yn gweithredu er budd y cyhoedd⁷ a rhaid iddo atgyfeirio'r mater i ffigwr golygyddol uwch neu, yn achos cwmnïau cynhyrchu annibynnol, i'r golygydd comisiynu.⁸ Yn yr achosion mwyaf difrifol, rhaid atgyfeirio'r mater hefyd i'r Cyfarwyddwr Polisi a Safonau Golygyddol.

Gweithio Dramor

6.3.50 Rhaid atgyfeirio unrhyw gynnig i fynd i mewn i wlad mewn ffordd sy'n osgoi cyfyngiadau fisa ar gyfer y rheini sy'n cynhyrchu cynnwys y BBC i ffigwr golygyddol uwch neu, yn achos cwmnïau cynhyrchu annibynnol, i'r golygydd comisiynu, a all ymgynghori â'r Cyfarwyddwr Polisi a Safonau Golygyddol. Dylid hefyd hysbysu'r tîm Casglu Newyddion a'r

⁷ Gweler Adran 1 Safonau Golygyddol y BBC: 1.3 Budd y Cyhoedd.

ADRAN 6: TEGWCH Â CHYFRANWYR A CHYDSYNIAD

swyddfa leol. Gall hefyd fod yn ddoeth cysylltu â'r tîm Cyngor Cyfreithiol Rhaglenni a Thîm Risg Uchel BBC Safety⁹ cyn teithio.

Portreadu Pobl Go iawn mewn Drama

6.3.51 Pryd bynnag y bo'n briodol, a lle mae eu rôl yn arwyddocaol, dylid hysbysu pobl go iawn a bortreudir mewn drama neu berthnasau agos iddynt sy'n fyw ymlaen llaw ac, os yw'n bosibl, sicrhau eu cydweithrediad. Bydd llai o angen sicrhau cydweithrediad wrth ddelio â phobl sydd yn llygad y cyhoedd, yn enwedig os yw'r portreadu'n ymwneud yn bennaf ag agweddau cyhoeddus ar eu bywyd.

Os oes bwriad i fynd ymlaen yn groes i ddymuniadau'r unigolyn sydd i'w bortreadu neu berthnasau agos i'r unigolyn sy'n fyw, rhaid ei atgyfeirio i sylw'r Cyfarwyddwr Polisi a Safonau Golygyddol i'w gymeradwyo cyn ymrwymo i'r cynhyrchiad.

Oni bai ei fod yn ymwneud â phobl sydd yn llygad y cyhoedd a'r agweddau cyhoeddus ar eu bywyd, ni fydd yn cael ei gymeradwyo oni bai fod modd dangos bod y meini prawf canlynol wedi'u bodloni:

- bod y portread yn deg
- bod y portread wedi'i seilio ar gorff tystiolaeth sylweddol o ffynonellau da lle bynnag y bo modd
- bod budd i'r cyhoedd¹⁰.

6.3.52 Pan fydd drama yn bortread realistig o bobl fyw, neu o bobl sydd â pherthnasau agos sy'n fyw, mewn sefyllfaoedd cyfoes, dylem sicrhau nad yw'n ystumio'r ffeithiau hysbys yn ormodol ac felly'n rhoi portread annheg yn enwedig os yw'r portread yn ymwneud â digwyddiad dadleuol neu sensitif.

(Gweler Adran 3 Cywirdeb: 3.3.25 ac Adran 7 Preifatrwydd: 7.3.8)

⁹ Gweler y wefan Risg Uchel: mae hon ar gael ar Gateway at ddefnydd staff y BBC neu drwy olygyddion comisiynu yng nghyswllt cynhyrchwyr annibynnol.

¹⁰ Gweler Adran 1 Safonau Golygyddol y BBC: 1.3 Budd y Cyhoedd.